

KREDITNO-JAMSTVENI PROGRAM ZA MIKRO, MALA I SREDNJA PODUZEĆA

1. PREDMET KREDITNO-JAMSTVENOG PROGRAMA

Predmet kreditno-jamstvenog programa je utvrđivanje cilja, korisnika programa, iznosa i namjene sredstava, procedure izdavanja jamstva, kao i mjerenje učinaka i nadzora programa.

Jamstva Fonda, koja se izdaju počevši od 1. 6. 2021. godine tj. poslije isteka roka od 12 mjeseci od dana proglašenja prestanka nesreće uzrokovane pandemijom COVID-19, će biti usmjerena na pružanje potpore pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih mikro, malih i srednjih poduzeća, povećanju konkurentnosti, inovacijama i zapošljavanju, što je definirano ovim Kreditno-jamstvenim programom koji će biti u primjeni od 1. 6. 2021. godine.

Jamstva ovoga Fonda za svaki pojedinačni kredit iznose 50 % glavnice kredita.

Jamstva Fonda su namijenjena za financiranje:

- a) tekuće likvidnosti (isplata plaća, plaćanje poreza i doprinosa, i sl.)
- b) obrtnih sredstava
- c) investicija u stalna sredstva.

Jamstva Fonda mogu se izdavati s rokom dospjeća do 60 mjeseci za financiranje tekuće likvidnosti i obrtnih sredstava, te do 120 mjeseci za financiranje investicija, uključujući *grace* period do 18 mjeseci za sve dugoročne kredite.

Jamstva Fonda ne mogu se izdavati za kredite namijenjene za:

- a) kupovinu zemljišta i poslovnih prostora
- b) kupovinu poslovnih udjela ili dionica
- c) financiranje transakcija između korisnika kredita i s njim povezanih osoba
- d) refinanciranju postojećih kreditnih obveza i obveza po osnovu financijskog *leasinga*
- e) financiranje djelatnosti kao što su:
 - proizvodnja duhana i destiliranih alkoholnih pića, te povezanih proizvoda i trgovine njima
 - igre na sreću, kockanje, klađenje i kasina
 - proizvodnje oružje i municije, te trgovine njima
 - trgovina na veliko i na malo
 - iznajmljivanje i davanje u zakup (*leasing*) automobila i motornih vozila (*rent-a-car*).

2. CILJ

Cilj programa je pružanje potpore pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih mikro, malih i srednjih poduzeća (u daljnjem tekstu: MMSP), povećanje konkurentnosti, integracija inovacija u poslovanje i očuvanje postojećeg stupnja zaposlenosti te kreiranje novih radnih mjesta.

Program osigurava lakši pristup kreditnim sredstvima za MMSP u svim gospodarskim sektorima, osim za djelatnosti koje su navedene u Poglavlju 1. pod e), ovog Programa. Sredstva su namijenjena mikro, malim i srednjim poduzećima, kako je opisano u Poglavlju 3. ovog Programa, a koja imaju otežan pristup kreditnim sredstvima zbog većeg rizika, izazvanog poremećajima likvidnosti i/ili nedostatku odgovarajućeg kolaterala.

3. KORISNICI KREDITNO-JAMSTVENOG PROGRAMA

Korisnici kredita su subjekti malog gospodarstva – pravne osobe, čije je sjedište na području Federacije BiH, te imaju najmanje jednog (1) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Prema veličini, u smislu ovog Programa, razlikuju se mikro, mali i srednji subjekti malog gospodarstva pri čemu:

- mikro subjekti malog gospodarstva su pravne osobe, koje zapošljavaju prosječno godišnje manje od 10 osoba i čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca stanja ne prelazi 400.000 KM*
- mali subjekti malog gospodarstva su pravne osobe, koje zapošljavaju prosječno godišnje manje od 50 osoba i čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca stanja ne prelazi 4.000.000 KM* i
- srednji subjekti malog gospodarstva su pravne osobe, koje zapošljavaju prosječno godišnje manje od 250 osoba, čiji godišnji promet ne prelazi 40.000.000 KM i/ili čija godišnja bilanca stanja ne prelazi 30.000.000 KM*.

*Ukoliko MMSP ne ispunjava sve navedene kriterije za svrstavanje po veličini, prioritet se daje kriteriju – prosječan broj zaposlenih na godišnjoj razini, iskazan u bilanci uspjeha za prethodnu kalendarsku godinu.

Obveznici koji su registrirani tijekom godine u kojoj podnose zahtjev za kredit, također imaju pravo prijavljivanja na ovaj Program.

Jamstva Fonda mogu se izdavati samo za korisnike kredita koji ispunjavaju uvjet:

- plasmani korisnika kredita u bankama na dan podnošenja zahtjeva su raspoređeni na razinu kreditnog rizika 1 ili 2.

Navedeni uvjet se ne primjenjuje na korisnike kredita koji nemaju kreditna zaduženja kod komercijalnih banaka.

Jamstva Fonda ne mogu se izdavati korisnicima kredita koji:

- a) imaju dospjele, a neizmirene obveze po osnovu doprinosa, izravnih i neizravnih poreza, a za koje nisu zaključeni sporazumi o obročnom plaćanju duga i/ili koji ne izmiruju obaveze po navedenom sporazumu
- b) su isplatili dobit u postotku većem od 50 % od ukupnog iznosa dobiti, odnosno dividende, osim ako je dividenda isplaćena u dionicama korisnika kredita
- c) su sudužnici ili jamci po drugim kreditima ili financijskom *leasingu* koji nisu raspoređeni na razinu kreditnog rizika 1 ili 2
- d) su u većinskom vlasništvu članova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije, Uprave i Nadzornog odbora Razvojne banke
- e) su u stečaju ili je nad njima pokrenut stečajni postupak odnosno postupak likvidacije, kao i javna poduzeća bilo koje razine u Federaciji Bosne i Hercegovine
- f) su korisnici kredita po kreditno-jamstvenom programu za izvoznike i/ili kreditno-jamstvenom programu za poljoprivredu i prehrambenu industriju.

4. IZNOS POJEDINAČNIH KREDITA I NAMJENA SREDSTAVA

Kreditni za koje se mogu izdavati jamstva u okviru Programa su:

1) Krediti za mikro poduzeća do 250.000 KM

Korisnici mogu tražiti kreditna sredstva s namjenom za likvidnost, obrtna sredstva kao i investicije u stalna sredstva. Maksimalni iznosi za ove namjene su sljedeći:

- a) likvidnost do 50.000 KM
- b) obrtna sredstva do 100.000 KM
- c) investicije u stalna sredstva do 250.000 KM.

Korisnik se može prijaviti samo za jednu namjenu, kao i za kombinaciju namjena kredita opisanih pod a), b) i c), vodeći računa o maksimalnim iznosima za pojedine namjene, kao i o maksimalnom iznosu kredita za mikro poduzeća.

Korisnici mogu zahtijevati i kratkoročne kredite, koji pored anuitetnog načina plaćanja, omogućavaju i jednokratnu otplatu kredita. Kratkoročni krediti se mogu koristiti za likvidnost i/ili obrtna sredstva. Maksimalni iznos kratkoročnih kredita iznosi 150.000 KM (a+b).

2) Krediti za mala poduzeća do 1.000.000 KM

Korisnici mogu tražiti kreditna sredstva s namjenom za likvidnost, obrtna sredstva kao i investicije u stalna sredstva. Maksimalni iznosi za ove namjene su sljedeći:

- a) likvidnost do 200.000 KM
- b) obrtna sredstva do 400.000 KM
- c) investicije u stalna sredstva do 1.000.000 KM.

Korisnik se može prijaviti samo za jednu namjenu, kao i za kombinaciju namjena kredita opisanih pod a), b) i c), vodeći računa o maksimalnim iznosima za pojedine namjene, kao i o maksimalnom iznosu kredita za mala poduzeća.

Korisnici mogu zahtijevati i kratkoročne kredite, koji pored anuitetnog načina plaćanja, omogućavaju i jednokratnu otplatu kredita. Kratkoročni krediti se mogu koristiti za likvidnost i/ili obrtna sredstva. Maksimalni iznos kratkoročnih kredita iznosi 600.000 KM (a+b).

3) Krediti za srednja poduzeća do 3.000.000 KM

Korisnici mogu tražiti kreditna sredstva s namjenom za likvidnost, obrtna sredstva kao i investicije u stalna sredstva. Maksimalni iznosi za ove namjene su sljedeći:

- a) likvidnost do 600.000 KM
- b) obrtna sredstva do 1.200.000 KM
- c) investicije u stalna sredstva do 3.000.000 KM.

Korisnik se može prijaviti samo za jednu namjenu, kao i za kombinaciju namjena kredita opisanih pod a), b) i c), vodeći računa o maksimalnim iznosima za pojedine namjene, kao i o maksimalnom iznosu kredita za srednja poduzeća.

Korisnici mogu zahtijevati i kratkoročne kredite, koji pored anuitetnog načina plaćanja, omogućavaju i jednokratnu otplatu kredita. Kratkoročni krediti se mogu koristiti za likvidnost i/ili obrtna sredstva. Maksimalni iznos kratkoročnih kredita iznosi 1.800.000 KM (a+b).

Maksimalni rokovi pokriveni jamstvom su:

- 60 mjeseci - krediti za likvidnost i obrtna sredstva - *grace* period do 18 mjeseci
- 120 mjeseci - krediti za investicije - *grace* period do 18 mjeseci
- 12 mjeseci za kratkoročni kredit.

5. PROCEDURA IZDAVANJA JAMSTVA

Subjekt malog gospodarstva podnosi zahtjev za odobravanje kredita komercijalnoj banci.

Pored zahtjeva za odobravanje kredita, klijent je dužan dostaviti dokumentaciju, koju od njega traži komercijalna banka u cilju utvrđivanja kreditne sposobnosti.

Po odobravanju kreditnog zahtjeva od strane komercijalne banke, ista šalje odluku o kreditu prema Razvojnoj banci Federacije BiH, koja provodi postupak izdavanja jamstva Fonda. Pravo na jamstvo ne postoji, već Razvojna banka o svakom zahtjevu donosi pojedinačnu odluku nakon provjere ispunjavanja uvjeta propisanih Uredbom o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom i kreditno-jamstvenim programima.

Jamstva Fonda se izdaju za kredite ugovorene u konvertibilnim markama (KM).

U slučaju da je banka odobrila kredit s valutnom klauzulom u nekoj stranoj valuti, jamstvo Fonda se može izdati samo za kredite uz valutnu klauzulu za eure (EUR), a maksimalno jamstvo po jednom kreditnom zahtjevu je 1.500.000 KM. Ukupan iznos zajamčenih obveza Fonda prema jednom korisniku ili grupi povezanih poduzeća ne može biti veći od 3.000.000 KM.

Na jamstva Fonda, izdana u sklopu ovog Kreditno-jamstvenog programa se plaća naknada za izdavanja jamstva i premija rizika.

Naknadu i premiju rizika, u ime korisnika kredita, plaća komercijalna banka i to na sljedeći način:

- a) jednokratna naknada za izdavanje jamstva po stopi od 0,15 % obračunava se na iznos jamstva i plaća se prije izdavanja jamstva
- b) premija rizika obračunava se na nedospjeli iznos glavnice kredita za koji je izdano jamstvo, za svaku godinu trajanja jamstva po godišnjoj stopi od 0,30 % i plaća se na kvartalnoj osnovi unaprijed.

Ukupan iznos izdanih jamstava po ovom Programu ne može prelaziti iznos od 150.000.000 KM umanjen za iznos jamstava koja su izdana do 31. 5. 2021. godine po osnovu Kreditno-jamstvenog programa za mikro, mala i srednja poduzeća („Službene novine Federacije BiH“ broj 65/20).

6. MJERENJE UČINAKA KREDITNO-JAMSTVENOG PROGRAMA

Razvojna banka će u suradnji s komercijalnim bankama, na kvartalnoj osnovi, u roku od 60 dana po isteku kvartala, izvješćivati Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta o broju zaprimljenih zahtjeva od strane MMSP-a, broju i iznosu odobrenih kreditnih zahtjeva od strane komercijalnih banaka, broju i vrijednosti izdanih jamstava od strane Razvojne banke Federacije BiH i strukturi kredita u relativnom i apsolutnom iznosu odobrenih za likvidnost, obrtna sredstva i investicije po ovom kreditno-jamstvenom programu.

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta će u suradnji s nadležnim institucijama dodatno prikupiti podatke o broju očuvanih radnih mjesta, broju novih radnih mjesta i povećanju gospodarskih aktivnosti korisnika kredita.

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta će na temelju navedenih podataka na godišnjoj razini izvješćivati Vladu Federacije BiH o učincima kreditno-jamstvenog programa.

7. NADZOR

Komercijalna banka je dužna pratiti namjensko korištenje kredita i Razvojnoj banci Federacije BiH dostaviti Izjavu da su sredstva kredita namjenski iskorištena, u skladu s odredbama ugovora o kreditu i uvjetima kreditno-jamstvenog programa iz kojeg je kredit odobren.

Ako su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama Uredbe o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom i propisa donesenih na temelju ove Uredbe, komercijalna banka je dužna obavijestiti Razvojnu banku o nenamjenskom korištenju sredstava, te na prvi poziv Razvojne banke vratiti originalni primjerak jamstva.

Nadzor nad namjenskim korištenjem kredita, u suradnji s komercijalnom bankom, kao *ex post* kontrolu može vršiti i Razvojna Banka Federacije BiH.

U svrhu nadzora Razvojne Banke Federacije BiH nad namjenskim korištenjem kredita, komercijalna banka je dužna na zahtjev Razvojne Banke Federacije BiH, dostaviti svu dokumentaciju koja se odnosi na namjensko korištenje sredstava odobrenog(ih) kredita.

8. OBJAVLJIVANJE AKTA

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta će ovaj Program i Odluku o usvajanju Programa objaviti na svojoj mrežnoj stranici (www.fmrpo.gov.ba).